

PLIKIŲ IEVOS LABUTYTĖS PAGRINDINĖS MOKYKLOS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pedagogų etikos kodekse (toliau – Kodeksas) skelbiamos bendražmogiškosios bei profesinės etikos vertybinės nuostatos ir moralaus elgesio principai, kuriuos įsipareigoja taikyti visi. Plikių Ievos Labutytės pagrindinės mokyklos pedagoginiai darbuotojai.
2. Kodeksas skiriamas tam, kad padėtų Mokyklos pedagoginiams darbuotojams suprasti etiško elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime, bei padėtų jas spręsti.
3. Kodeksas papildo pedagoginių darbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Mokyklos nuostatuose, Mokyklos Darbo tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose aktuose.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Darbuotojų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukiantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III SKYRIUS KODEKSO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

4. Kodekso paskirtis - nubrėžti tolerancijos ribas Mokyklos narių tarpusavio santykiuose, išryškinti pedagoginių darbuotojų etikos požiūriu vengtiną elgesį.

5. Esamiems ir naujai priimamiems pedagogams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, mokslinę bei pilietinę atsakomybę.

6. Formuoti mokytojų ir darbuotojų suvokimą, jog etika būtina bet kurioje veikloje, ji svarbi didinant visuomenės pasitikėjimą Mokyklos veikla.

7. Padėti Mokyklos pedagogams ir darbuotojams vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus.

8. Vienas svarbiausių tikslų – neetiško elgesio prevencija.

IV SKYRIUS

PAGRINDINIAI ETIKOS PRINCIPAI IR VEIKLOS ETIKOS REIKALAVIMAI

9. Visi Plikių Ievos Labutytės pagrindinės mokyklos pedagogai įsipareigoja:

9.1. Aktyviai palaikyti Mokyklos siekius, garbingai atstovauti mokyklai, etiškai elgtis tiek mokykloje, tiek už jos ribų, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje.

9.2. Objektyviai, remiantis kompetencija, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant ir padedant vieni kitiems.

9.3. Laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareiginėse instrukcijose numatytas funkcijas.

9.4. Siekti aukštesnės kompetencijos pedagoginiame darbe, domėtis savo srities mokslo naujovėmis.

9.5. Puoselėti pagarbūs savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su Mokyklos savivaldos institucijomis.

9.6. Vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu, būti tolerantiškiems kitai nuomonei, kitų tautybių, rasių, religinių bei politinių įsitikinimų atstovams.

9.7. Suprasti, jog pedagogo etiką pažeidžia:

9.7.1. mokinių arba kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar sportinėje veikloje;

9.7.2. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems mokytojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;

9.7.3. mokytojo nepagarbus atsiliepiamas apie nedalyvaujančio kolegos pedagoginius gebėjimus, asmenines savybes;

9.7.4. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, kompetencija, asmeniniai reikalai ir asmeninės savybės, elgesys, gyvenimo būdas, apranga) tiek su mokiniais, tiek su kitais asmenimis;

9.7.5. mokytojo nepagarbus, familiarus (per daug laisvas) elgesys su mokiniu, mokinio asmeninių savybių, šeimos aptarimas ar paviešinimas asmenims, tiesiogiai nesusijusiems su jų ugdymu, problemos sprendimu.

9.8. Suteikiant pedagogui kvalifikaciją, apdovanojimą, kolegos veiklos pripažinimą turi būti remiamasi tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendento savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu santykiu.

9.9. Mokytojų ir darbuotojų santykiuose tiesos sakymas, viešumas, tiesos gynimas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių Mokyklos bendruomenės nario etikos principų.

9.10. Atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklaudyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.

9.11. Suprasti, jog pedagogo laisvei prieštarauja:

9.11.1. nepakantumas kitokiai mokinių ar kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

9.11.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;

9.11.3. mokytojų ir mokinių tėvų išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus Mokyklos bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas.

9.12. Tausoti ir atsakingai naudoti Mokyklos turtą, medžiaginius išteklius, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdant Mokyklos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus.

9.13. Kiekvienas Mokyklos pedagogas ir darbuotojas turi:

9.13.1. prisiimti dalį atsakomybės už sklandų Mokyklos darbą, savo veikloje turi vadovautis Mokyklos bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto;

9.13.2. gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas Mokyklos bendruomenės tradicijas;

9.13.3. be baimės, tačiau korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, siekdamas pagerinti Mokyklos bendruomenėje profesinės etikos klimatą.

V SKYRIUS MOKYMO/(-SI) IR DARBO ETIKA

10. Bendraujant ir bendradarbiaujant dalykinėje srityje, pedagogai turi būti kompetentingi, kultūringi, humaniški, teisingi, reiklūs sau ir kitiems. Kontroliuoti ir slopinti tokius savo asmeninius bruožus kaip nervingumas, nesusivaldymas, emocinis pasikarščiavimas ir panašiai.

11. Mokytojas privalo nešturkščiai, neįžeidžiančiai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą mokinių nesąžiningumui, elgesio normų pažeidimo faktams kaip plagijavimas, nusirašinėjimas, falsifikavimas. Mokinio žinių bei įgūdžių vertinimas turi būti teisingas, sąžiningas, suderintas su dėstomo kurso tikslais, priklausantis nuo žinių kokybės.

12. Tiesioginių dovanų reikalavimas arba priėmimas iš mokinių tėvų vertinamas kaip neetiškas poelgis.

13. Primygtinai nereikalauti asmeninio pobūdžio informacijos iš mokinių, nesieti tokio pobūdžio informacijos su žinių įvertinimu.

14. Pasitikėjimo atmosferai kenkia konfidencialios informacijos pateikimas (atskleidimas) tretiesiems asmenims, jų aptarinėjimas su kitais darbuotojais nesant specialaus pagrindo (teisinio pagrindo, naudos mokiniui arba numatomos žalos kitiems).

15. Neleistina naudoti privataus pobūdžio informacijos apie mokinį be jo tėvų sutikimo kaip mokymo ar tyrimo medžiagą.

16. Neleistinas nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas (ypač pamokų metu su mokiniais) dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

VI SKYRIUS KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

17. Kodeksas, priimtas kaip Mokyklos bendruomenės sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų, turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.

18. Kodeksas skelbiamas viešai Mokyklos internetiniame puslapyje.

19. Mokyklos bendruomenė įsipareigoja gerbti Kodeksą ir rūpintis jo veiksmingumu.

20. Kodekso vykdymo priežiūrą atlieka Mokyklos etikos komisija.

21. Mokyklos etikos komisijos nariai, vadovaudamiesi atsakomybe, turi teisingai nagrinėti prašymus, skundus, pareiškimus, neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, priimti nešališkus sprendimus, nesinaudoti tarnybine padėtimi.

22. Kodeksas negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms pedagoginėms vertybėms atvejų, todėl etikos komisija, spręsdama konkrečius pareiškimus dėl etiška nederamo elgesio, pedagogų etikos kodekso nenumatytais atvejais turi spręsti ar konkretus poelgis suderinamas su pedagogų etikos kodekso pripažintomis pamatinėmis etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

23. Kodekso priežiūrą vykdančios etikos komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio.

24. Kodeksas įsigalioja nuo jo patvirtinimo dienos.

25. Kodeksas gali būti keičiamas, papildomas, keičiantis įstatymams ir kitiems teisės aktams.

